

MEDALLA ILDEFONS CERDA

Jaume Peraire i Guitart

Bona nit.

Com tots podeu imaginar, per un Enginyer de Camins, Canals i Ports nascut i educat Barcelona el rebre una medalla que porta el nom de Ildefons Cerdà es un veritable honor. I trobar-nos en un lloc tan emblemàtic com és aquest Palau de la Música Catalana, fa que l'ocasió sigui encara més especial.

Jo sóc dels qui pensen que a la vida s'ha de tenir sort. Es veritat que la sort es busca -- però al final l'has de trobar. De sort, no només n'he tingut sinó que la vaig trobar aviat. He tingut sort amb la família en la que vaig néixer (els meus pares i les meves germanes), la família que he tingut (l'Anna que avui m'ha acompanya i els meus fills), amb els amics, la gent que m'he trobat al camí, que m'han ajudat. Alguns dels quals son aquí aquesta nit. A tots vosaltres us vull donar les gràcies. A ben segur no seria aquí sense el vostre recolzament.

Normalment em toca parlar de la meva recerca. Sovint parlo d'aerodinàmica, de mecànica o fins i tot parlo d'exploració, de la indústria aeronàutica i de quines seran les tecnologies del futur. Però avui és diferent. Avui vull parlar de com la meva formació com a enginyer de camins ha influenciat en la meva manera d'entendre la realitat i sobre tot com ho ha fet en la meva vida professional.

Com molts ja sabeu, l'Escola de Camins de Barcelona es la meva "alma mater". Jo vaig acabar a l'any 83 quan l'escola estava a Torre Girona – m'ha agradat veure aquest nit molts companys d'aquella època. No tinc temps per entrar en detalls, però us diré que vàrem rebre una experiència única, certament inoblidable. Malgrat que l'escola fos un convent reconvertit i que no tinguéssim gaires espais adequats per la docència, vàrem reunir un grup de gent, professors i estudiants, amb l'ambició de fer quelcom diferent. La falta de mitjans es va suplir amb unes relacions personals intenses. Els professors varen ser els nostres mestres, els nostres mentors, i amb al temps els nostres companys i amics.

L'educació generalista que vam rebre, en la qual el més important no era saber el que, sinó el perquè de les coses, representa al meu entendre l'essència del que un enginyer de camins ha de ser. Estic parlant d'una preparació que va mes enllà de una formació tècnica rigorosa necessària per convertir-se en un tecnòleg. Em refereixo a una formació que prepari l'individu per a innovar, liderar i prendre decisions importants dins de la societat.

Tot i que la meva activitat professional s'ha desenvolupat en un camp diferent al de l'enginyeria civil, l'educació que vaig rebre sempre m'ha acompanyat i puc dir amb certesa que moltes de les coses que he assolit no haguessin estat possibles sense ella.

No puc acabar sense parlar de n'Ildefons Cerdà. Una figura per la que sento gran admiració i un dels màxims exponents de l'enginyeria generalista. Ildefons Cerdà fou primordialment un enginyer però també un jurista, un economista i un polític. En Cerdà va proposar un pla per l'expansió de Barcelona en resposta directa a les necessitats dels seus habitants. La grans taxa de mortalitat de la classe treballadora i les pobríssimes condicions de salut, sanejament i educació que patia la ciutat van forçar en Cerdà a cercar solucions diferents a les que s'havien aplicat fins aquell moment. En Cerdà va aportar racionalitat a un camp on prèviament les decisions es fonamentaven en la intuïció i el desig d'afavorir les classes dominants. El resultat va ser un pla únic que permeté que a Barcelona es desenvolupés una classe mitja educada i majoritària que fou, i és, instrumental per el progrés econòmic de la ciutat. La manera de fer i de pensar d'en Cerdà és sens dubte un referent per a tots els qui hem vingut darrera.

Hi ha qui pot pensar que amb l'arribada de l'era digital i la complexitat dels nous sistemes cibernètics només es necessiten enginyers especialistes. En un món amenaçat pel canvi climàtic, on més d'un bilió de persones no tenen electricitat, milions no tenen aigua, molts pateixen fam i on l'educació per a milions de persones és encara un luxe, jo mantinc que el paper de l'enginyer de camins generalista no només no ha passat de moda sinó que és més necessari que mai.

Gràcies.